

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 8184-07-16

מספר בקשה: 6

בפני כבוד השופטת עידית בן-דב ג'וליאן

מבקשות

1. ד. ס.ג.

2. ל. ס.ג.

ע"י ב"כ עו"ד דניאלה יעקובי

נגד

היועץ המשפטי לממשלה

משיב

החלטה

השאלה המונחת לפני: האם תחולתו של צו הורות פסיקתי - המכיר במבקשת 2 כהורה נוסף של הקטין - ממועד לידתו של הקטין, או האם תחולתו ממועד מתן הצו.

רקע, בקצרה

1. ביום 5.7.16 הגישו המבקשות בקשה למתן צו הורות פסיקתי, לפי תוכר המבקשת 2, בת זוגה של המבקשת 1, כהורה נוסף של הקטין // (להלן: "הקטין"), מבלי לפגוע במעמדה של המבקשת 1. המבקשת 1 הנה אמו הביולוגית של הקטין.

2. על פי המפורט בבקשה, ועל כך אין מחלוקת, המבקשות הן בנות זוג החיות יחד תחת קורת גג אחת כידועות בציבור ומנהלות יחד משק בית משותף; המבקשות נרשמו כבנות זוג ב"משפחה חדשה" והונפקה להן תעודת זוגיות; המבקשות שינו את שם משפחתן לשם משפחה משותף; המבקשות ערכו ביניהן הסכם ממון; המבקשות ערכו ביניהן הסכם הורות בו הן נטלו על עצמם אחריות מלאה כלפי הילדים המשותפים שיוולדו להן והתחייבו לשאת בכל החובות והזכויות הכרוכות בגידול הילדים שיוולדו ללא קשר לזיקה גנטית, וגם במקרה של פרידה; המבקשות בחרו יחדיו תורם זרע והיו שותפות יחד להליך בו עברה המבקשת 1 טיפולי הזרעה, מהם נולד ביום // הקטין.

3. ביום 17.7.16 הודיע המשיב, ב"כ היועמ"ש, כי אין מניעה מצידו למתן צו הורות פסיקתי למבקשת 2 ביחס לקטין, ללא קבלת תסקיר סעד.

4. בו ביום נחתמה פסיקתה כפי שהוגשה על ידי המבקשות, לפיה המבקשת 2 תוכר כהורה נוסף של הקטין החל ממועד לידתו ומבלי לפגוע במעמדה של המבקשת 1 וכן תונפק לקטין תעודת לידה בה ירשמו שתי המבקשות כאמו של הקטין.

5. ביום 14.9.16 הגיש המשיב בקשה לעיון מחדש בפסיקתה משני טעמים :
האחד – כי בימ"ש אינו מוסמך להורות לרשות האוכלוסין וההגירה לפעול לרישום והנפקת מסמכים מכח חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 ;
השני – כי צו הורות פסיקתי הינו צו מכוון יחסי הורות כצו אימוץ, ועמדת ב"כ היועמ"ש בעניין תחולת צו הורות פסיקתי ממועד לידת הקטין לא הובאה בפני בימ"ש.

לאחר קבלת תגובת המבקשות ותשובת המשיב, ניתנה החלטתי מיום 9.11.16, המבטלת את הפסיקתה שנחתמה, מהטעם שטרם חתימתה לא הועברה לתגובת המשיב בהתאם לתקנה 198 בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

לצדדים ניתנה הזדמנות להגיש פסיקתה מתוקנת מוסכמת לחתימה, ומשלא הגיעו להסכמה בעניין זה, כל אחד מהצדדים הגיש טענותיו בשאלת תחולת צו הורות הפסיקתי שיינתן.

תמצית טענות הצדדים

6. תמצית טענות המבקשות –

- המשיב לא התייחס לסוגיית תחולתו של צו הורות פסיקתי בבקשה לעיון מחדש, והעלה סוגייה זו לראשונה רק במסגרת תשובתו לתגובה לבקשה לעיון חוזר. מדובר בהרחבת חזית אסורה ודינה להידחות ;
- צו הורות פסיקתי הנו צו הצהרתי, דקלרטיבי בלבד, המופנה כלפי כולי עלמא ומצהיר על מצב קיים ממילא, כמו צו ירושה ;
- לפרשנות הרואה בצו הורות פסיקתי צו מכוון ולא צו דקלרטיבי השלכות קשות אשר אינן עולות בקנה אחד עם טובת הקטין :
כך למשל, מקום בו נולד ילד עם מוגבלות, רשאי יהיה ההורה ללא הקשר הגנטי להתכחש להורותו, והוא לא יחויב בחובות הוריות כלפי הילד.
ועוד, מקום בו נפרדו ההורים טרם הלידה, יהא ההורה ללא הקשר הגנטי חסר כל זכויות כלפי הילד, וגם הילד לא יהיה זכאי לדרוש מזונות מההורה ללא זיקה גנטית.
וכך, מקום בו נולד הילד לתוך תא משפחתי ואחד ההורים נפטר טרם השלמת תהליך קבלת הצו, לא יהיה הילד זכאי לרשת את ההורה שנפטר ;
- המבקשות מפנות לפסיקתות ולהחלטות אשר ניתנו על ידי מותבים אחרים בבתי משפט לענייני משפחה, בנוסח המבוקש על ידן, לפיהן צו ההורות הפסיקתי יחול ממועד לידת הקטין ;
- בשלב זה המבקשות אינן עומדות על כך שהפסיקתה תכלול הוראה למשרד הפנים להנפיק תעודת לידה הכוללת שמות של שתי אמהות. סוגייה זו עומדת כיום לפתחו

של בג"צ והמבקשות שומרות על זכותן להגיש בעתיד ובמידת הצורך, בהתאם לתוצאות הבג"צ, פסיקתה מתוקנת בעניין זה.

7. תמצית טענות המשיב –

צו הורות הינו צו המכונן יחסי הורות, בדומה לצו הורות על פי חוק ההסכמים לנשיאת עוברים, וצו אימוץ על פי חוק אימוץ ילדים, ועל כן הוא תקף מיום הינתנו. זאת, בשונה מפס"ד הצהרתי; המשיב אינו מבקש למנוע מהמבקשת 2 קבלת צו הורות פסיקתי ועל כך הוצהר כבר בתשובת המשיב לבקשה. המשיב מתנגד לכך שתחולתו של הצו תהא רטרואקטיבית.

דין והכרעה

8. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, אני סבורה כי הדין עם המשיב בשאלת תחולתו של צו הורות פסיקתי.

9. צו הורות הינו צו המכונן סטטוס אישי חדש בין הקטין לבין ההורה ללא הקשר הגנטי, ומשכך תחולתו ממועד מתן הצו ואילך.

10. צו הורות פסיקתי הינו צו הדומה במהותו לצו הורות אשר ניתן לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996, ונועד ליתן מענה לבני זוג שהליך פונדקאות על פי חוק ההסכמים לנשיאת עוברים אינו פתוח בפניו.

סעיף 12 בחוק הסכמים לנשיאת עוברים, אשר כותרתו "תוצאות מתן צו הורות" קובע: **"עם מתן צו הורות יהיו ההורים המיועדים הורים ואפוטרופסים בלעדיים על הילד והוא יהיה ילדם לכל דבר ועניין"**. היינו – תחולתו של קשר ההורות עם מתן הצו.

כך גם קובע סעיף 17 בחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.

11. בקשת המבקשות לקבוע כי צו ההורות הפסיקתי אשר ינתן להן יחול רטרואקטיבית ממועד לידת הקטין, בשונה מצו הורות על פי חוק ההסכמים, הנה למעשה בקשה לקבוע כי מצבו של הקטין אשר נולד במשפחתן, בה שני ההורים מאותו מין, שונה ממצבו של קטין אשר נולד למשפחה בה ההורים הטרנסקסואלים.

זאת אין בידי לקבל.

אני סבורה שדי בכך כדי לדחות את טענת המבקשות.

12. להשלמת התמונה, בחנתי גם את טענת המבקשות, לפיה לקביעה שתוקפו של צו הורות פסיקתי ממועד הינתנו השלכות קשות אשר יש בהן כדי לפגוע בטובת הקטין, ומצאתי כי הדברים כפי שנטענו אינם מדויקים.

13. טרם הרתה המבקשת 1, חתמו ביניהן המבקשות על הסכם הורות, אשר הוגש לתיק בימ"ש בהתאם להחלטה מיום 15.12.16.

במסגרת הסכם זה, התחייבו המבקשות ולקחו על עצמן אחריות מלאה כלפי הילדים המשותפים שיוולדו, לשאת בכל הזכויות והחובות הכרוכות בגידולם, לדאוג לכל מחסורם וצרכיהם, לרבות חובות מזונות ודאגה לשלומם ולביטחונם כפי חובותיהן וזכויותיהן של כל אם כלפי ילדיה (סעי' 4 ו-6 בהסכם).

גם במקרה של פרידה בין בנות הזוג (סעי' 10).

הוסכם בין המבקשות כי הילדים המשותפים יותרו במשמורת וחזקה משותפת של שתיהן (סעי' 11) וגם במקרה של פרידה הן תמשכנה לשמור באופן קפדני על זכויותיהן וחובותיהן של כל אחת מהן בכל הנוגע לילדים שיוולדו (סעי' 14).

המבקשות התחייבו לשאת באופן שוויוני בנטל כלכלתם ומזונותיהם של הילדים שיוולדו עד הגיעם לגיל 21 (סעי' 15).

14. בהתחייבות חוזית זו ביניהן, יש כדי לתת מענה לחששן של המבקשות כי חובותיהן וזכויותיהן כלפי הקטין לא יישמרו בתפר שבין לידתו של הקטין למתן צו ההורות הפסיקתי.

עם חתימתן על הסכם ההורות כפי שנוסח על ידן נשמרות זכויותיו של הקטין כלפי כל אחת מהן, כמו גם זכויותיהן שלהן.

אשר למקרה בו אחד ההורים נפטר טרם השלמת תהליך קבלת הצו, ניתן להסדיר את זכאותו של הילד לרשת אותו באמצעות עריכת צוואה.

15. משנאמר זאת, לא מצאתי איזה נזק ייגרם לקטין אם לא ייקבע בצו כי הוא חל ממועד לידתו, מה גם שממילא הרישום בתעודת הזהות מציין את שם ההורה בלבד, ללא ציון מועד תחילתה של הורותו.

16. אשר על כן, נקבע כדלקמן:

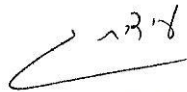
לאחר שעיינתי בבקשה למתן צו הורות פסיקתי על נספחיה, בהסכמת המשיב, ולאחר ששוכנעתי כי התמלאו התנאים הנדרשים לצורך מתן צו הורות פסיקתי, ללא קבלת תסקיר, ניתן בזאת צו הורות פסיקתי לפיו המבקשת 2, //, תוכר כהורה נוסף של הקטין // יליד //, באופן שחלים עליה כל החובות, הזכויות והסמכויות הקיימות בין הורה לילדו.

אין במתן הצו כדי לפגוע במעמדה של המבקשת 1, //, כלפי הקטין.

17. המבקשות רשאיות להגיש פסיקתה לחתימה.

18. אין צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ח כסלו תשע"ז, 18 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.

עידית בן-דב ג'וליאן, שופטת